

Грицишина А. В.,
аспірант кафедри обліку і оподаткування,
Тернопільський національний економічний університет

ОБЛІК В ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ ХАОТИЧНОГО ЗБЕРІГАННЯ

Впровадження концепції управління логістичними потоками «точно в термін» позиціонує певні вимоги до складського господарства підприємств. Відсутність потреби в значних обсягах накопичених виробничих запасів, необхідних для безперебійної роботи підприємства, сприяє відмові від складних складських систем; дієвий контроль за збереженням матеріальних цінностей унеможливує непродуктивні їх втрати; оперативність передачі і транспортування матеріальних потоків визначає конкурентоздатність суб'єкта господарювання на ринку товарів і послуг. У кінцевому випадку, усі вимоги до ефективності функціонування складів спрямовані на мінімізацію витрат підприємства.

Концепції «точно в термін» та мінімізації складських витрат відповідає логістична система – «хаотичне зберігання» матеріальних цінностей, розроблена компанією «Amazon». «Хаотичне зберігання» – це цілісна система розміщення матеріальних цінностей на полицях без постійних секцій, коли жодні характеристики, терміни зберігання, атрибути і споживчі властивості товарів не відіграють роль.

Імплементация принципів системи хаотичного зберігання матеріальних цінностей потребує реалізації ефективного бухгалтерського обліку та управління на складах підприємств. Різносторонність облікової інформації про варіативні матеріальні цінності підприємств може ускладнювати управління складським господарством. Для спрощення внесення облікової інформації та майбутнього пошуку матеріальних цінностей доцільно користуватися штрих-кодовим маркуванням. Штриховий код – спосіб запису даних за допомогою графічного нанесення ліній чи точок на матеріальну цінність для її подальшої ідентифікації [штр]. Окрім ідентифікації матеріальних цінностей за штрих-кодами, нанесеними виробниками, необхідно маркувати місця зберігання на складі. Штрих-кодова ідентифікація забезпечує автоматизацію обліку та управління логістичними операціями на складі.

Принципи системи «хаотичного зберігання» доцільно реалізувати і для кондитерських підприємств, матеріальні цінності у яких характеризуються різними джерелами надходження (від постачальників, як давальницька сировина, власного виготовлення), ваговими вимірниками (одночасне оперування тоннами і грамами), ступенем готовності (початкова обробка, декілька стадій обробки, напівфабрикати, готова продукція, запакована продукція) тощо. Різносторонність облікової інформації про виробничі ресурси підприємств кондитерської галузі може ускладнювати управління складським господарством.

При надмірній складності обліку та управління збереженням матеріальних цінностей неможливо впровадити систему «точно в термін» у діяльність суб'єктів господарювання.

Натомість, система «хаотичного зберігання» значно спрощує управління складським господарством. Матеріальні цінності переносяться у вільні місця на складі у секції з промаркованими порядковими номерами. Після фізичного розміщення матеріальних запасів у конкретну секцію, до її номера в системі обліку прикріплюється номенклатурна назва та кількість (вага). Секції не мають чіткого товарного призначення, а заповнюються по мірі їх вивільнення. Для пошуку конкретної матеріальної цінності здійснюється її ідентифікація в системі обліку та управління відповідно до просторового місця розташування. Працівника підприємства, який має забрати товар, доцільно інформувати про місце його розташування на карті складу з нумерацією рядів і секції (поличок у секціях). Якщо складське господарство у кондитерських підприємствах містить декілька складів, то можна демонструвати найкоротший маршрут до місця зберігання необхідної матеріальної цінності.

Перевагою системи «хаотичного зберігання» для кондитерських підприємств є оптимізація розмірів складських площ. Завдяки мінімізації складського простору, який не задіяний в очікуванні матеріальних цінностей певного виду, можливо значно зменшити фізичні розміри складу. Також спрощується підготовка персоналу до роботи в складі через відсутність потреби запам'ятовувати місце розташування різних видів матеріальних цінностей.

Оптимізуються логістичні потоки в умовах, коли зі складу за один раз необхідно зібрати комплект різних матеріальних цінностей. Працівникам необхідно знати лише місце розташування секцій, а не конкретних матеріальних цінностей. Відповідно, підбір партії товарів здійснюється досить швидко без необхідності залучення великої кількості складського персоналу кондитерського підприємства.

Але для підприємств кондитерської галузі доцільно сформулювати наступні рекомендації щодо оптимізації системи «хаотичного зберігання» на основі штрих кодового маркування товарів і місць зберігання:

- відокремлене накопичення сировини, яка періодично надходить в нефасованому вигляді у зв'язку з неможливістю маркування матеріальних цінностей штрих-кодами і, відповідно, автоматизованого контролю термінів придатності;

- зберігання готової продукції, яка користується незмінно високим попитом, ближче до місць завантаження на транспорт для перевезення до покупця, що економитиме час і складські витрати на вилучення, внутрішнє переміщення матеріальних цінностей при настанні факту реалізації.

Як наслідок, запровадження системи «хаотичного зберігання» з автоматизованим документування, інвентаризацією, оцінкою матеріальних цінностей на основі їх ідентифікації за штрих-кодами сприятиме мінімізації витрат часу і коштів на реалізацію логістичних потоків, що відповідає системі «точно в термін».